

СЪДЪРЖАНИЕ

VI. ТЕХНИЧЕСКО РЕГУЛИРАНЕ	119
1. Номера и адреси	119
2. Стандартизация	120
3. Взаимно свързване и достъп	120
4. Електронен документ и електронен подпис	123

VI. ТЕХНИЧЕСКО РЕГУЛИРАНЕ

1. Номера и адреси

КРС е отговорна за управлението на Националния номерационен план (ННП), което включва анализ на използването на всички видове номера от ННП, изготвяне и изпълнение на политика, която осигурява ефективното използване на номерационния ресурс, възможности за определяне на обхвати от номера, предназначени за нови услуги и мрежи и др. През изминалата година за предоставяне на гласова телефонна услуга на алтернативните фиксирани далекосъобщителни оператори са дадени 166 000 географски номера и 155 адреса (национални кодове на точки за сигнализация).

В рамките на годината са определени общо 13 000 негеографски номера за услуги от обхватите “700”, “800” и “90” (1 000 номера от обхват “700”, 3 000 номера от обхват “800” и 9 000 номера от обхват “90”), както и един код за достъп до национални телефонни справочни услуги - 118 ХУ.

Предоставеният на алтернативните оператори номерационен ресурс потвърждава тенденцията за развитие на мрежите и увеличаващия се брой абонати, което е предпоставка за разширяване на конкуренцията и дава потенциал за успешно въвеждане на преносимост на номерата за фиксирани мрежи. Усвоените от алтернативните оператори номера в края на 2006 г. са около 15% от предоставените (113 459 бр.), което показва, че въпреки тяхното развитие делът им от пазара на фиксирани гласови услуги е все още малък.

Таблица 11

Година	Предоставени	
	номера	адреси
2003	145 000	12
2004	207 000	35
2005	242 000	179
2006	166 000	155
Общо:	760 000	381

Като резултат от цифровизацията на фиксираната телефонна мрежа на БТК АД през годината е освободен ресурс от общо 5 265 000 номера в различни географски области на страната, а 2 052 000 номера са преминали от непълна към пълна дължина на национално значимите номера. Във връзка с предстоящи проекти за цифровизация на БТК АД са предоставени общо 426 000 номера.

В отговор на необходимостта от разширяване на номерационното пространство в Банско, Боровец и Пампорово, през 2006 г. се премина от четирицифрени към трицифрени географски кодове на тези селища, като с това се увеличи дължината на абонатните номера в тях.

С промяна в ННП беше отделен обхват за мрежи от типа „точка към много точки” с национално покритие.

Беше поставено начало на работата по въвеждане на единния европейски номер за спешни повиквания „112”.

Увеличава се и броят на използваните от операторите на мобилни клетъчни мрежи милионни групи в рамките на предоставените им блокове от по 10 000 000 национално значими номера.

Таблица 12

GSM оператор	Използвани номера към края на 2006 г.
„МОБИЛТЕЛ” ЕАД	9 000 000
„КОСМО БЪЛГАРИЯ МОБАЙЛ” ЕАД	10 000 000
„БТК МОБАЙЛ” АД	5 000 000
Общо:	24 000 000

През годината започна дейността по въвеждане на преносимостта на номерата в мобилните мрежи. Работна група, с участието на представители на операторите на обществените мобилни далекосъобщителни мрежи и експерти на КРС, изготви предвидените от Регулаторната политика за номера и адреси функционални спецификации за осъществяването на преносимост.

Приетите с решение на Комисията функционални спецификации за осъществяване на преносимост на номера на абонати на обществени мобилни далекосъобщителни мрежи бяха публикувани в Държавен вестник (бр. 71 от 01.09.2006 г.).

Функционалните спецификации и предвидената от тях Процедура за осъществяване на преносимост бяха обжалвани пред Върховния административен съд, което на практика доведе до блокиране на процеса по въвеждане на преносимостта на номерата в мобилните мрежи.

2. Стандартизация

Комисията изпълнява задължения на Национална стандартизационна организация за България пред Европейския институт за стандартизация в далекосъобщенията (ETSI), като организира обществено допитване за проектостандартите на ETSI и участва в членското гласуване.

През 2006 г. от публикуваните нови документи на ETSI са предложени 125 стандарта за въвеждане като български чрез признаване. Поради предстоящото членство на България в ЕС е подготвен и съгласуван с БИС списък със заглавията на български език на всички хармонизирани ETSI стандарти по Директива 99/5/ЕС и е предоставен на ETSI за публикуване в Официалния вестник (OJ) на ЕС.

Във връзка с промяна в статута на Българския институт по стандартизация (БИС), КРС участва в Учредителното събрание на института и стана член на БИС и активно участва в работата на четири технически комитета (ТК) по стандартизация.

За изминалата година бяха проучени редица стандарти, свързани с преносимост на номерата и взаимното свързване, като на ДАИТС беше предложен списък с по-важните стандарти за финансиране на техния превод на български.

3. Взаимно свързване и достъп

През изминалата година регулаторната дейност на КРС по отношение на взаимното свързване и достъпа беше насочена основно към:

1. Финализиране на откритата в края на 2005 г. процедура по обществено обсъждане на Типово предложение за сключване на договор за взаимно свързване (ТПВС) и неговото одобряване.

С решение № 572/30.03.2006 КРС одобри внесения от БТК АД проект на Типово Предложение (ТП) за взаимно свързване, като даде съответни задължителни указания за изменение на определени технически условия от него, както и на условия, свързани с осигуряването на ефективна конкуренция, предоставяне ползването на услуги и защита

на потребителите, за да се спазват принципа за равнопоставеност и осигуряването и насърчаването на ефективна конкуренция. Задължителните указания, дадени в решението на Комисията, включват определяне на конкретния размер на цени на услуги за взаимно свързване и съвместно ползване на помещения и съоръжения.

Съществени от техническа гледна точка са задължителните указания, свързани с въвеждане на принципи за маршрутизация на повикването и осъществяване на разговори към мобилни мрежи чрез услугата „избор на оператор”.

Друг важен елемент от задължителните указания е във връзка с включването на „Достъп до информационни номера на БТК – 144, 146, 180”, като според указанията следва да се включат условията, при които към съответния момент БТК осигурява достъп на абонати на друг ЛОДО до номера 144, 146 и 180.

Въвеждането на съответни задължителни указания създава предпоставки да се детайлизират вече въведените в типовото предложение условия, които определят предоставянето на достъп до услугата “персонален номер” (0700) и услуги с безплатен достъп (0800), като с включването им в типовото предложение те стават публични, което е гаранция за спазване принципа на равнопоставеност при предоставяне на достъп до тези услуги.

В последствие БТК АД обжалва гореспоменатото решение, поради което към момента няма действащо ТП. При липса на одобрено типово предложение сключването на договорите за взаимно свързване се основава на принципа на равнопоставеност по отношение на вече действащите договори.

Таблица 13. Сключени и влезли в сила договори за взаимно свързване:

Вид	2004	2005	2006	Общо
БТК – мобилни	0	1	2	3
БТК – алтернативни фиксирани	3	6	8	17
Мобилни – мобилни	0	3	0	3
Мобилни – алтернативни фиксирани	6	6	12	24
Фиксирани – фиксирани (без БТК)	0	1*	1+5*	1+6*
* договорът е по Н.323				

По смисъла на нормативната уредба свързването на далекосъобщителни мрежи чрез протокол Н.323 не се смята за взаимно свързване и се осъществява на свободно търговско договаряне.

Комисията за регулиране на съобщенията следи също така спазването на принципа за равнопоставеност при сключване на договорите между операторите със значително въздействие върху пазара на мобилни мрежи и услуги, за които според ЗД не се предвижда разработването на типова оферта за взаимно свързване.

2. Одобряване на типово предложение за необвързан достъп.

Съгласно разпоредбата на чл. 133 ал. 1 от ЗД операторите със значително въздействие върху пазара на фиксирани телефонни мрежи, предоставящи фиксирани гласови телефонни услуги, изготвят типово предложение за сключване на договор за необвързан достъп до абонатната линия.

С решение 1459/11.07.2006 г. КРС приключва процедурата по обществено обсъждане на внесения от БТК АД проект на типово предложение, като го одобрява, както и приема таблица с неприети забележки от общественото обсъждане, в която са изложени мотиви за тяхното отричане. Таблицата е неразделна част от решението и е публикувана на Интернет страницата на Комисията.

С решението си КРС дава на БТК АД задължителни указания за изменение на типовото предложение, като по-важните от техническа гледна точка са:

2.1. Задължава БТК АД да предоставя на Комисията на всеки 6 (шест) месеца информация относно намеренията и възможностите за въвеждане на други DSL технологии за широколентов пренос на данни, различни от посочена в типовото предложение ADSL технология.

Целта е да се гарантира, че БТК няма да се възползва от положението си на оператор със значително въздействие и няма да предлага услуги на крайните потребители, като използва някоя от другите DSL технологии, което би осигурило на компанията предимство на пазара, без такава възможност да е осигурена и за новите оператори.

2.2. Задължава БТК АД в срок до шест месеца, считано от одобряване на Типовото предложение, да внесе в КРС условията и цените за предоставяне на услугата колокиране извън главния разпределител, които условия следва да станат част от Типовото предложение (sub loop).

3.3. Задължава БТК АД в срок до един месец от получаването на настоящото решение да внесе предложение за условията и цените за предоставяне на услугите „backhaul” и „отдалечено колокиране”, както и документи, които доказват разходоориентираността на предложените цени.

Споменатите услуги са съществено условие за цялостното предоставяне на необвързан достъп. Например услугата „backhaul” позволява на операторите да осъществят достъп и свързаност между мрежата си и тяхно оборудване, разположено в помещения за съвместно ползване на БТК. „Отдалеченото колокиране” позволява на операторите да ползват необвързан достъп в тези централи, в които няма условия за колокиране.

Въпреки либерализацията на пазара, политиката за насърчаване на конкуренцията, наличието на типово предложение за необвързан достъп и сключени договори за необвързан достъп (между БТК АД и ОРБИТЕЛ АД, СПЕКТЪР НЕТ и НЕКСКОМ), през 2006 година не се осъществи реално предоставяне на услуги на крайните потребители при използването на необвързан достъп до абонатната линия.

3. Осигуряване на възможност за достъп на алтернативните оператори до мрежата на БТК за предоставяне на широколентови услуги (специфичен достъп - bitstream).

През 2004 година в КРС постъпва искане от „ОРБИТЕЛ” АД и „НЕКСКОМ БЪЛГАРИЯ” ЕАД за даване на задължителни указания на БТК АД от страна на комисията (по чл. 136”б”, ал. 1 от ЗД) за предоставяне на специфичен достъп до ADSL структурата на БТК АД. С решение регулаторът отказва да даде задължителни указания. Отказът е обжалван от „ОРБИТЕЛ” АД и „НЕКСКОМ БЪЛГАРИЯ” ЕАД пред ВАС. В средата на 2006 г. ВАС отмени решението на КРС, като задължи комисията да продължи изпълнението на процедурата по искането на „ОРБИТЕЛ” АД и „НЕКСКОМ БЪЛГАРИЯ” ЕАД.

Затова в свое решение 1579 от 27.07.2006 г. КРС задължи БТК да внесе описание на услугите за предоставяне на специфичен достъп, техните цени, документи, които обосновават извършените разходи във връзка с внесените цени, както и документи за извършеното разпределение на разходите по услугите.

В края на 2006 г. БТК представи в КРС описание на услугите за предоставяне на специфичен достъп и проект на договор, в който се уреждат условията и реда за това предоставяне. Работата по разглеждането на посочените документи и завършването на процедурата ще продължи и през 2007 година.

4. Електронен документ и електронен подпис

И през 2006 г. Комисията за регулиране на съобщенията продължи дейностите си по изпълнение на задълженията, произтичащи от Закона за електронния документ и електронния подпис (ЗЕДЕП).

В КРС не постъпиха нови заявки за регистриране на доставчици на удостоверителни услуги (ДУУ). Регистрираните до момента доставчици на електронен подпис осъществяваха своята дейност и се наблюдаваше раздвижване на пазара на електронния подпис, което доведе до по-ниска цена на тази услуга. В съответствие с изискванията на ЗЕДЕП беше упражняван постоянен контрол и мониторинг на дейността на четирите регистрирани доставчици на електронен подпис в страната.

През годината редовно се провеждаха срещи на Консултативния съвет по проблемите на електронния подпис. На тези срещи между представители на КРС, специалисти от Центъра по право на информационните и комуникационни технологии и представители от всички регистрирани доставчици на електронен подпис в страната, бяха обсъждани най-важните проблеми, свързани с електронните документи и електронния подпис, в светлината на съществуващото законодателство и изпълнението на Стратегията за е-правителство. Тези срещи придобиха особена важност заради обсъждането на промените в законодателството и проекта за изменение и допълнение на ЗЕДЕП, както и свързаните с него подзаконовни нормативни актове.

Представител на Комисията участва и в заседанията на Работна група 3 “Свободно предоставяне на услуги” към Министерство на финансите, на които се следи и отчита степента на хармонизирането на българското законодателство с европейското в областта на електронния подпис.